

Jaunais Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums – kas būs citādi 2018.gadā?

2017.gada 31.decembrī zaudēs spēku likums
“Par uzņēmumu ienākuma nodokli”

2018.gada 1.janvārī stāsies spēkā jauns
“Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums”

Kas tieši būs jauns?

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā noteikts konceptuāli **jauns uzņēmumu ienākuma nodokļa maksāšanas režīms**

Likums paredz **nodokļa maksāšanu atlikt** līdz brīdim, kad:

- peļņa tiek sadalīta
- vai
- peļņa tiek novirzīta tādiem izdevumiem, kuri nenodrošina nodokļa maksātāja turpmāku attīstību

Jaunais UIN likums

4. pants. Ar nodokli apliekamā bāze (1)

(1)[..]ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā bāze veidojas, summējot taksācijas periodā Latvijā un ārvalstīs aprēķinātos objektus, kas minēti šā panta otrajā daļā.

(2) [..]ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ietver šādus ar nodokli apliekamus objektus:

1) sadalīto peļņu, kas ietver:

a) aprēķinātās dividendes, tai skaitā ārkārtas dividendes

b) dividendēm pielīdzinātas izmaksas

c) nosacītās dividendes, kas aprēķinātas saskaņā ar šā likuma 7. pantu

Nosacītās dividendes:

- ir tāda pamatkapitāla samazināšana (arī uzņēmuma likvidācijas gadījumā), kas iepriekš ir bijis palielināts no nesadalītās peļņas, par kuru esošajā UIN režīmā netika samaksāts nodoklis
- pamatkapitāla daļa, kas agrāk bija palielināta par nesadalītās peļņas summu, ja uzņēmums kļūst par mikrouzņēmuma nodokļa maksātāju

Jaunais UIN likums

4. pants. Ar nodokli apliekamā bāze (2)

(2) [..]ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē ietver šādus ar nodokli apliekamus objektus:

2) nosacīti sadalīto peļņu, kas ietver:

a) ar saimniecisko darbību nesaistītos izdevumus..(8. pants)

b) nedrošos debitoru parādus..(9. pants)

c) palielinātus procentu maksājumus..(10. pants)

d) aizdevumu saistītai personai..(11. pants)

e) ienākumus, kurus nodokļu maksātājs būtu saņēmis, vai izdevumus, kuri nodokļu maksātājam nebūtu radušies, ja komerciālās un finanšu attiecības būtu veidotas vai nodibinātas pēc noteikumiem, kas būtu spēkā starp divām neatkarīgām personām, un ja šo starp saistītām personām slēgto darījumu vērtība būtu atbilstoša tirgus cenai..

f) labumus, kurus nerezidents piešķir saviem darbiniekiem vai valdes (padomes) locekļiem, neatkarīgi no tā, vai saņēmējs ir rezidents vai nerezidents, ja tie tiek attiecināti uz pastāvīgās pārstāvniecības darbību Latvijā

g) likvidācijas kvotu

Par ko būs jāmaksā UIN?

- dividendes (arī ārkārtas)
- nosacītās dividendes
- ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi
- saistītām personām izsniegtie aizdevumi
- palielinātie procentu maksājumi
- norakstītie nedrošie debitoru parādi
- cenu korekcijas saskaņā ar transfertcenu veidošanas noteikumiem
- likvidācijas kvotas

8. pants. Ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi

Pie izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita visus izdevumus, kas tieši nav saistīti ar nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, tai skaitā:

- ✓ darbinieku atpūtas izdevumi, kuri nebija apliekami ar darba algas nodokļiem
- ✓ dāvinājumi vai kredīti un aizņēmumi dāvinājuma veidā
- ✓ ziedojumi, kuru apjoms pārsniedz noteiktās robežas
- ✓ izmaksas par tādu aktīvu iegādi, kuri iegādāti sākot ar 2018. gadu un kurus izmanto ar uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanu nesaistītiem mērķiem
- ✓ tādu aktīvu nolietojums, kuri iegādāti līdz 2018. gadam un kurus izmanto ar uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanu nesaistītiem mērķiem
- ✓ Rezentācijas izdevumi un personāla motivēšanas izdevumi, kas pārsniedz 5 % no kopējās darba algas (bruto) par iepriekšējo gadu
- ✓ izdevumi par reprezentatīviem automobiļiem
- ✓ sodi un sodanaudas
- ✓ degvielas patēriņš, kas pārsniedz noteiktās robežas
- ✓ nedrošie norakstītie debitoru parādi

Personāla ilgtspējas pasākumu izdevumi šā likuma piemērošanai ir: (1)

1) izdevumi, kuri veikti darbiniekiem paredzētu kolektīvu motivēšanas vai saliedēšanas pasākumu nodrošināšanai, un citi izdevumi darbinieku kolektīva motivēšanai, ja šie labumi nav bijuši iekļauti fiziskas personas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajā bāzē vai ja likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" šim ienākuma veidam ir noteikts atbrīvojums

2) izdevumi darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu

Personāla ilgtspējas pasākumu izdevumi šā likuma piemērošanai ir: (2)

3) izdevumi saistībā ar sociālās infrastruktūras objektiem, kas šā likuma izpratnē ir tādi objekti, kuri nav tieši saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību un nav paredzēti darbinieka dzīvesvietas nodrošināšanai:

a) darbinieku izmitināšanas izdevumi, ja darbs notiek arī nakts maiņās

b) izdevumi par sportam, ēdināšanai un darbinieku bērnu pieskatīšanai paredzētajām telpām

4) bērnu pabalsti

5) darba koplīgumā paredzēto pasākumu izdevumi, kuri nav personificējami

Neatkarīgi no šajā pantā minētā **ar saimniecisko darbību saistīti izdevumi** ir: (1)

✓darba devēja darbinieku labā veiktie maksājumi par dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanu, izdarītās iemaksas privātajos pensiju fondos

✓izdevumi darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu, ja darba specifikas dēļ darbiniekam nav iespējams nokļūt darbā vai nokļūt pēc darba dzīvesvietā ar sabiedrisko transportu

✓izdevumi, lai nodrošinātu Darba aizsardzības likumā noteiktās prasības

Neatkarīgi no šajā pantā minētā **ar saimniecisko darbību saistīti izdevumi** ir: (2)

✓transportlīdzekļa (izņemot reprezentatīvo automobili) degvielas izdevumi, neatkarīgi no tā, vai attiecīgais transportlīdzeklis ir izmantots tikai saimnieciskajā darbībā, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu, un ievērojot normas, ja par transportlīdzekli tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis vai transportlīdzeklis ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, vai izmanto likumā noteikto atbrīvojumu kā lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai atbilstīga mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, vai zvejnieku saimniecība.

✓individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašnieka veiktās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kas veiktas par īpašnieku kā par pašnodarbinātu personu

Jaunais UIN likums

3. pants. Nodokļa likme un taksācijas periods

- (1) Nodokļa likme ir 20 procenti no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas koriģēta saskaņā ar šā likuma 4. panta devīto daļu.
- (2) Taksācijas periods ir kalendāra mēnesis
- (3) Ja nodokļa maksātājs saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 8. pantu ir tiesīgs ieģrāmatot attaisnojuma dokumentus vienu reizi ceturksnī, nodokļa maksātāja taksācijas periods ir ceturksnis. (*zemnieki, zvejnieki, IU*)

Teorija un prakse

Teorētiski mums ir:

- ❑ 0% likme reinvestētajai peļņai – peļņai, kas paliek uzņēmumā un netiek sadalīta
- ❑ 20% likme ar nodokli apliekamajai bāzei (4.pants)

Praktiski:

- ❑ Nosakot taksācijas perioda ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo bāzi, **ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamā objekta vērtību dala ar koeficientu 0,8. Tātad,**

$$100\% / 0,8 \times 0,2 = 25\%$$

Nodoklis par dividendēm

Nodokli rēķinās no neto apliekamā objekta summas

Piemēram, ja izmaksai aprēķinātas dividendes = 1000.00 euro, nodoklis būs 250.00 ($1000 \div 0,8 \times 0,2$)

No ārvalstu uzņēmumiem saņemtās dividendes, ja tās būs apliktas ar UIN izmaksas valstī, Latvijā atkārtoti netiks apliktas.

Aprēķinātās dividendes tiks apliktas uzņēmuma līmenī, tas nozīmē, ka fiziskās personas saņemtās dividendes netiks apliktas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli

Atlaides ziedotājiem

Uzņēmumi varēs izmantot **vienu no** šādiem nodokļa atvieglojumiem par ziedojumiem sabiedriskā labuma organizācijām:

- samazināt par dividendēm aprēķināto UIN par 75% no ziedojuma summas, bet ne vairāk kā 20% no aprēķinātā UIN
- ar nodokli apliekamajā bāzē neiekļaut ziedojumus, kuru summa nepārsniedz 5% no iepriekšējā gada peļņas vai
- ar nodokli apliekamajā bāzē neiekļaut ziedojumus, kuru summa nepārsniedz 2% no iepriekšējā gada darba algas (bruto) fonda

Izmaiņas pamatlīdzekļu uzskaitē

Nav UIN likuma 13.panta, tas nozīmē, ka vairs netiks rēķināts nolietojums nodokļu vajadzībām – pēc jaunā modeļa netiek paredzēta peļņas korekcija.

Grāmatvedībā tiks rēķināts tikai finanšu nolietojums.

Noteikumus/metodiskos materiālus par pāreju uz jauno kārtību gaidām...

Avansu maksājumi

Sākot ar 2018. gada 1. jūliju atcelti UIN avansa maksājumi.

Tomēr pirmajā pusgadā veiktos avansa maksājumus (= katru mēnesi kā 1/12 daļa no UIN par 2016. gadu) varēs atgriezt no budžeta noslēdzot taksācijas gadu, tas ir, sākot ar 2019. gadu, kad būs iesniegta pēdējā UIN deklarācija par 2018. gadu.

Pārejas noteikumi

8. Nodokļa maksātājs ir tiesīgs neiekļaut ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē dividendes, kas tiek aprēķinātas, sadalot peļņu, kura uzrādīta bilancē 2017. gada 31. decembrī.
9. Piemērojot šo pārejas noteikumu 8. punktu, pirms peļņas sadales atlikušo nesadalīto peļņu turpmākajos pārskata gados samazina par aprēķinātajām dividendēm un turpmāko pārskata gadu zaudējumiem piemēro metodi "pirmais iekšā — pirmais ārā" (FIFO).
13. Nodokļa maksātājs, kura uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā **2017. gada 31. decembrī ir uzrādīti zaudējumi**, var samazināt pārskata gadā (kas sākas 2018. gadā) par dividendēm aprēķināto UIN par summu, kas aprēķināta 15 procentu apmērā no kopējās nesegto zaudējumu summas.

Pārejas noteikumi

Ja šī summa pārskata gadā (kas sākas 2018. gadā) netiek izmantota vai tiek izmantota tikai daļēji, atlikušo summu (nodokļa summu par nesegtajiem zaudējumiem) var attiecināt uz UIN, kas nākamajos četros pārskata gados aprēķināts par dividendēm, katru gadu attiecīgi samazinot atlikušo summu (nodokļa summu par nesegtajiem zaudējumiem) par iepriekš izmantoto atlaides apmēru.

14. Šo pārejas noteikumu 13. punktā minētā nodokļa samazinājuma summa pārskata gadā nevar pārsniegt 50 procentus no uzņēmumu ienākuma nodokļa summas, kas attiecīgajā pārskata gadā aprēķināta par dividendēm.

Utt...

Paldies par veltīto
uzmanību!

Inga Pumpure
inga.pumpure@gmail.com